

Zadeva C-409/23**Povzetek predloga za sprejetje predhodne odločbe v skladu s členom 98(1)
Poslovnika Sodišča****Datum vložitve:**

4. julij 2023

Predložitveno sodišče:

Hoge Raad der Nederlanden (Nizozemska)

Datum predložitvene odločbe:

30. junij 2023

Tožeča stranka:

Arvato Finance BV

Tožena stranka:

MI

Predmet postopka v glavni stvari

Spor v glavni stvari se nanaša na neplačan dolg v okviru spletnega nakupa z uporabo storitve odloženega plačila (BNPL – „Buy now, pay later“, torej „kupi zdaj, plačaj pozneje“).

Predmet in pravna podlaga predloga za sprejetje predhodne odločbe

Ta predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU se nanaša na terjatve, ki izhajajo iz storitve odloženega plačila, in na vprašanje, kako je treba te terjatve presojati glede na Direktivo 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS (v nadaljevanju: Direktiva o potrošniških kreditih).

Vprašanja za predhodno odločanje

1. Ali spadajo zamudne obresti in zunajsodni stroški k skupnim stroškom kredita za potrošnika v smislu člena 3(g) Direktive o potrošniških kreditih

ter jih je treba upoštevati pri presoji, ali gre za kreditno pogodbo, „s kater[o] se podelijo krediti brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov“ ali „pri kater[i] se plačajo zgolj zanemarljivi stroški“ v smislu člena 2(2)(f) Direktive o potrošniških kreditih?

2. Ali je za odgovor na prvo vprašanje pomembno, ali so zamudne obresti in zunajsodni stroški dolgovani po zakonu ali pogodbeno določeni? Ali je – če gre za pogodbeno določene zamudne obresti in zunajsodne stroške – pomembno, ali so te obresti in stroški višji od tistih, ki bi bili dolgovani po zakonu, če ne bi bili dogovorjeni?

Navedene določbe prava Unije

Direktiva 2008/48/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2008 o potrošniških kreditnih pogodbah in razveljavitvi Direktive Sveta 87/102/EGS, členi 2, 3, 5, 10 in 19

Navedene določbe nacionalnega prava

Burgerlijk Wetboek (civilni zakonik), člena 6:96 (premoženjska škoda), 7:57-73 (prenos Direktive 2008/48)

Besluit van 16 oktober 1991 (odlok z dne 16. oktobra 1991, v nadaljevanju: odlok o nadomestilih za kredit)

Wet van 28 september 2006, houdende regels met betrekking tot de financiële markten en het toezicht daarop [Wet op het financieel toezicht (v nadaljevanju: Wft)] (zakon o finančnih trgih in njihovem nadzoru (zakon o finančnem nadzoru), v nadaljevanju: Wft), člena 1:20 (izključitev s področja uporabe) in 4:32 in naslednji (izključitev s področja uporabe)

Besluit van 12 oktober 2006, houdende regels met betrekking tot het gedragstoezicht op financiële ondernemingen (odlok o nadzoru nad poslovanjem finančnih podjetij Wft)), člen 1 (opredelitev pojma „skupni stroški kredita za potrošnika“)

Besluit van 15 november 2006 (Vrijstellingsregeling Wft) (odlok z dne 15. novembra 2006 (odlok o shemi oprostitev Wft)), člena 3c in 43 (brezplačna odobritev odloženega plačila je izvzeta iz zahteve po odobritvi dovoljenja na podlagi Wft)

Besluit van 27 maart 2012 (Besluit vergoeding voor buitengerechtigde incassokosten) (odlok z dne 27. marca 2012 (odlok o nadomestilu za stroške zunajsodne izterjave))

Kratka predstavitev dejanskega stanja in postopka v glavni stvari

- 1 Družba Arvato je ponudnik storitve odloženega plačila AfterPay. Ob spletnem nakupu je storitev AfterPay stranki ponujena prek zadevne spletne trgovine kot eden od načinov plačila.
- 2 MI je kot potrošnica 27. februarja 2019 ali okoli tega dne v spletni trgovini kupila tri izdelke. Uporabila je način plačila AfterPay proti plačilu *payment fee* (plačilna provizija) v znesku 1 EUR.
- 3 V plačilnih pogojih družbe Arvato je med drugim določeno, da
 - lahko stranka, potem ko je sprejeta v storitev AfterPay, svojo obveznost plačila izpolni le prek storitve AfterPay;
 - znaša rok za plačilo 14 dni, razen če ni dogovorjeno drugače;
 - če stranka ne plača v tem 14-dnevem roku, zapade dolgovani znesek v plačilo takoj in brez dodatnega obvestila o neplačilu;
 - če ne plača v tem roku, je posledica tega 1) opomin, 2) drugi pisni opomin in zvišanje administrativnih stroškov, 3) opomin pred tožbo s ponovno zvišanimi administrativnimi stroški;
 - so od dneva, ko je stranka v zamudi, dolgovani zakonite zamudne obresti in administrativni stroški v skladu z wet buitengerechtelijke incassokosten (zakon o stroških zunajsodne izterjave) (6:96 civilnega zakonika).
- 4 Družba Arvato je MI 27. februarja 2019 po elektronski pošti poslala nalog za plačilo. V nalogu za plačilo sta navedena skupni znesek z DDV v višini 38,97 EUR, od tega 1 EUR za *payment fee*, in datum zapadlosti 13. marec 2019.
- 5 Družba Arvato je MI po več poslanih opominih za plačilo 6. decembra 2019 poslala poziv za plačilo naročenih izdelkov in *payment fee*.
- 6 Družba Arvato kantonrechter te Arnhem (sodnik posameznik na sodišču v Arnhemu, Nizozemska) predlaga, naj MI naloži plačilo 80,20 EUR (dolgovani znesek skupaj s stroški izterjave) in zakonitih zamudnih obresti od zneska 38,97 EUR od 9. oktobra 2020 dalje. Družba Arvato je svojo terjatev znižala tako, da se je odpovedala *payment fee*.
- 7 Kantonrechter (sodnik posameznik) je Hoge Raad (vrhovno sodišče, Nizozemska), predložitvenemu sodišču, postavil 20 vprašanj za predhodno odločanje, to sodišče pa je nato Sodišču predložilo dve vprašanji za predhodno odločanje.

Bistvene trditve strank v postopku v glavni stvari

- 8 Predlog za sprejetje predhodne določbe o tem ne vsebuje nobenih informacij.

Kratka predstavitev obrazložitve predloga

- 9 Z zamudnimi obrestmi in stroški izvensodne izterjave so mišljeni obresti in nadomestilo za stroške izvensodne izterjave, ki so dolgovani bodisi na podlagi kreditne pogodbe bodisi na podlagi zakona, če je kreditjemalec v zamudi z obveznostjo plačila na podlagi kreditne pogodbe.
- 10 Dolžniki, ki so po zakonu dolžni plačati odškodnino, so na podlagi 6:96(2)(c) civilnega zakonika dolžni plačati tudi razumne stroške za to, da se zunajsodno doseže izpolnitev terjatve. Če je dolžnik fizična oseba, ki ne opravlja poklicne ali poslovne dejavnosti, se na podlagi člena 6:96(5) nizozemskega civilnega zakonika za te stroške ne sme zaračunati višje nadomestilo, kot izhaja iz odloka o nadomestilu za stroške zunajsodne izterjave. To nadomestilo je izraženo v odstotku glavnice, pri čemer je ta odstotek tem nižji, čim višja je glavnica; nadomestilo znaša najmanj 40 EUR in največ 6775 EUR.
- 11 Pri kreditnih pogodbah, za katere se uporablja Direktiva o potrošniških kreditih in za katere zato ne velja izjema iz člena 2(2)(f) te direktive (člen 7:58(2)(e) civilnega zakonika), je s členom 7:76(4) civilnega zakonika dajalcu kredita prepovedano, da bi določil ali zaračunal višje nadomestilo za kredit, kot je določeno v odloku o nadomestilih za kredit. To najvišje nadomestilo za kredit zajema tudi zamudne obresti in zunajsodne stroške. Zato dajalec kredita na podlagi odloka o nadomestilu za stroške zunajsodne izterjave ne more zahtevati nadomestila, ki presega najvišje dovoljeno nadomestilo za kredit.
- 12 Iz Direktive o potrošniških kreditih in sodne prakse Sodišča v zvezi s to direktivo ni mogoče brez nadaljnega ugotoviti, ali je treba na vprašanje, ali je treba zamudne obresti in zunajsodne stroške šteti za stroške kredita in jih upoštevati pri presoji, ali gre za kreditno pogodbo „brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov“ ali tako, „pri kateri se plačajo zgolj zanemarljivi stroški“, odgovoriti pritrdilno ali nikalno. Poleg razlogov za pritrdilen odgovor obstajajo tudi premisleki, ki govorijo v prid drugačnemu odgovoru.
- 13 V prid pritrdilnemu odgovoru na prvo vprašanje je mogoče navesti ta elementa:
- I) v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča člen 3(g) Direktive o potrošniških kreditih vsebuje široko opredelitev pojma „skupni stroški kredita za potrošnika“, brez omejitve glede vrste ali utemeljitve stroškov, ki se potrošniku lahko naložijo v okviru kreditne pogodbe (glej na primer sodbo C-84/19);
 - II) iz predpogodbenih informacij, ki jih je treba zagotoviti v skladu s členom 5 Direktive o potrošniških kreditih, je razvidno, da ta direktiva izhaja iz

domneve, da je ob sklenitvi kreditne pogodbe zamudne obresti in stroške zaradi neizpolnitve mogoče šteti med „stroške, [...] ki jih mora potrošnik“ (v primeru zapadlih plačil) „plačati v zvezi s kreditno pogodbo in ki so dajalcu kredita znani“, iz člena 3(g) te direktive.

- 14 V prid nikalnemu odgovoru na prvo vprašanje je mogoče navesti te tri elemente:
- I) izjema za „kreditne pogodbe, s katerimi se podelijo krediti brez obresti in kakršnih koli drugih stroškov“ iz člena 2(2)(f) Direktive o potrošniških kreditih bi izgubila pomen, če bi obresti in stroški iz te izjeme vključevali obresti in zunajsodne stroške, ki so v primeru zamude dolgovani že po zakonu;
 - II) pritrđen odgovor bi lahko pomenil, da bi dobavitelj blaga, ki v splošnih pogojih določi, da je treba plačati zamudne obresti in zunajsodne stroške, spadal na področje uporabe Direktive o potrošniških kreditih, če bi potrošniku na računu določil rok za plačilo;
 - III) to, da so stroški zaradi neizpolnitve vključeni med „skupne stroške kredita za potrošnika“, je mogoče le, če pogoji, pod katerimi je bil kredit odobren, in druge okoliščine konkretnega primera upravičujejo, da je obveznost plačila stroškov zaradi neizpolnitve del poslovnega modela dajalca kredita.
- 15 Če je odgovor na prvo vprašanje pritrđen – in toliko bolj, če je odgovor na drugo vprašanje nikalen – kreditne pogodbe, ki jih s potrošniki sklenejo ponudniki storitve odloženega plačila, na splošno ne bodo izvzete iz uporabe Direktive o potrošniških kreditih, kot je prenesena v oddelek 1 naslova 7.2A civilnega zakonika.
- 16 Odgovor na ti vprašanji je torej potreben za to, da se ugotovi, katere stroške lahko družba Arvato v skladu z nacionalno zakonodajo zahteva od MI.